

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

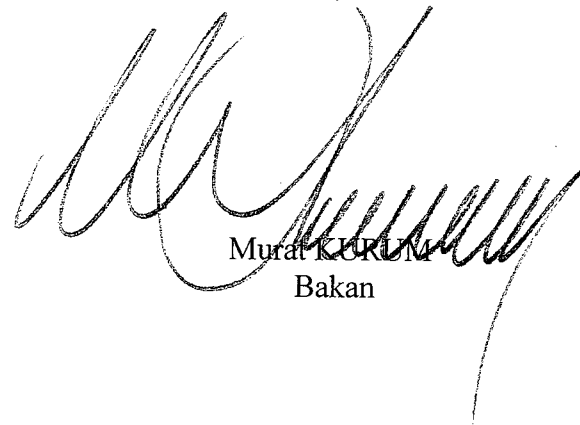
Sayı :30824082-610-11894228
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

27 Ocak 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste ve Ekleri (71 Sayfa)

7/19602 6252

**KONYA MİLLETVEKİLİ
SAYIN BARIŞ BEKTAŞ'IN
TBMM 7/19602 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

Konya'nın Akşehir ilçesine bağlı Yazla Mahallesi'nde başlatılması planlanan 17,5 milyon TL değerindeki jeotermal kaynak arama ve çıkarma projesi, oldukça geniş bir alanda, 775 hektarlık bir sahayı kapsayacak şekilde tasarlanmıştır. Bu proje çerçevesinde, 1350 metre derinliğe kadar inilecek ve yaklaşık 50 °C sıcaklıkta, 40 litre/saniye debiye sahip jeotermal suya ulaşılması hedeflenmektedir. Toplamda 15 sondaj kuyusunun açılması ve ısı gücü kapasitesinin 8,4 MWe seviyelerine ulaşması beklenmektedir. Ancak bu projede, AKP iktidarının doğa ve çevre sağlığına yönelik ciddi ihmaller barındırdığı açıkça görülmektedir.

Bölge halkı ve çevre savunucuları, bu projenin ekosistemde yaratacağı olası yıkımın yanı sıra bölgenin tarım alanlarını ve su kaynaklarını nasıl etkileyeceği konusunda ciddi endişeler taşımaktadır. Özellikle sulama ve içme suyu kaynaklarının kirlenme riski, bu proje karşısında halkın büyük bir kaygı duymasına neden olmaktadır. Jeotermal sondaj çalışmalarının yapılacağı alan, bölgenin temel geçim kaynaklarından olan tarımsal faaliyetlerin yoğunlaştığı alanlardan biridir. Sondaj sırasında yapılacak herhangi bir hata, yüzey ve yer altı sularını kirlitebilir; dolayısıyla bölgedeki tarım alanları ve su kaynakları doğrudan tehdit altındadır.

AKP iktidarının, yurttaşlarımızın geçim kaynaklarını tehlikeye atacak bu tür projeleri, çevresel etkilerini göz ardı ederek ısrarla teşvik etmesi, yaşadığımız kentin doğasına ve sağlıklı bir çevrede yaşama hakkına açıkça zarar vermektedir. Bu kapsamlı faaliyetler, yeterli denetim mekanizmalarının kurulmadığı ve halkın katılımının sağlanmadığı bir süreçle ilerlemektedir. Bilhassa sondaj sırasında ortaya çıkacak yüksek sıcaklıklı su ve buhar, doğrudan çevreye salındığında hava kalitesini düşürmekte, toprak yapısını bozmaktadır.

Bölge halkı, bu projenin sonucunda topraklarının verimsizleşmesi, doğal yaşamın tahrip olması ve geçim kaynaklarının tehlikeye girmesiyle karşı karşıya kalacaktır. Bu durumda, yalnızca ekonomik kayıplar değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel etkiler de gündeme gelecektir.

Bu bağlamda;

- 1- Konya'nın Akşehir ilçesi Yazla Mahallesi'nde Yediyol yürütülen jeotermal kaynak arama projesi kapsamında Bakanlığınız tarafından denetim ve kontrol çalışmaları yapılmış mıdır? Yapıldıysa hangi denetim standartları uygulanmış ve projeye ilgili hangi bulgulara ulaşılmıştır?
- 2- Proje için Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Rapor'u hazırlanmış mıdır? Hazırlandıysa, bu raporun sonuçları nelerdir? ÇED raporu alınmadıysa, böylesine geniş kapsamlı bir projeye ilişkin çevresel risklerin dikkate alınmamasını Bakanlığınız nasıl değerlendirmektedir?
- 3- Projenin, bölgedeki tarım arazilerine, su kaynaklarına ve ekosisteme olası etkileri üzerine bilimsel analiz veya araştırmalar yapılmış mıdır? Yapılmadıysa, Bakanlığınız bu konuda bir araştırma yapılmasını planlamakta mıdır?
- 4- Sondaj çalışmaları sırasında ve sonrasında açılacak olan reenjeksiyon kuyularının çevresel risklerini azaltmak için hangi önlemler alınacaktır? Çalışmaların sürekli ve düzenli bir denetim mekanizması ile izlenmesi konusunda Bakanlığınızın bir hazırlığı var mıdır?
- 5- Projenin öngörülen 1350 metre sondaj derinliği, 50 °C sıcaklık değeri ve 8,4 MWe ısı gücüne ulaşma hedefi doğrultusunda yapılacak çalışmaların bölgenin su kaynakları ve doğal yapısı üzerindeki etkileri nasıl analiz edilmiştir? Proje kapsamında bu tür etkiler üzerine ön

analizler yapılmamışsa, bölgedeki potansiyel risklerin yeterince dikkate alınmaması nasıl açıklanmaktadır?

- 6- Yazla Mahallesi'ndeki jeotermal kaynak arama ve çıkarma faaliyetleri kapsamında yerel halkın sağlığını ve çevresel değerleri korumaya yönelik hangi tedbirler alınmaktadır? Bölgede yaşayan yurttaşların projeye yönelik kaygı ve itirazlarını dinlemek ve değerlendirmek amacıyla Bakanlığınızca bir iletişim veya geri bildirim mekanizması oluşturulmuş mudur?
- 7- Proje sonucunda elde edilmesi öngörülen jeotermal suyun hangi amaçlarla kullanılacağına dair Bakanlığınıza sunulmuş herhangi bir plan veya analiz var mıdır? Proje sahibi firmanın suyu uygun projelerde kullanacağı belirtilmekle birlikte, bu kullanımın bölgenin doğal yapısına etkileri nasıl değerlendirilmiştir?

CEVAPLAR

Konya İli'nin Akşehir İlçesi'ne bağlı Yazla Mahallesi'nde yürütülen Yediyol Jeotermal Kaynak Arama Projesi; 29.07.2022 tarih ve 31907 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği Çevresel Etkileri Ön İnceleme ve Değerlendirmeye Tabi Projelerin yer aldığı Ek-2 Listesi'nde yer almaktadır. Ek-2 Listesi'ne tabi projeler için ÇED Yönetmeliği'nin çevresel etkileri ön inceleme ve değerlendirmeye tabi projeler başlıklı 15(1/a) maddesi (Bu Yönetmeliğin; Ek-2'deki Listede yer alan projeler,.....için Proje Tanıtım Dosyası hazırlanması zorunludur.) hükmü gereğince Proje Tanıtım Dosyası hazırlanması zorunludur. Aynı Yönetmeliğin 16(1). maddesinde "15'inci maddede tanımlanmış projelerin çevresel etkilerinin incelenmesi amacıyla, proje sahibi tarafından vekâleten yetkilendirilen ve Bakanlıkça yeterlik verilmiş olan kurum ve kuruluşlar tarafından; Ek-4'te yer alan formata göre Proje Tanıtım Dosyası hazırlanır. Hazırlanan Proje Tanıtım Dosyası, Proje Tanıtım Dosyası'nda ve eklerinde yer alan bilgi ve belgelerin doğru olduğunu belirtir proje sahibince onaylı taahhüt yazısı ile başvuru bedelinin ödendiğine dair dekontla birlikte Bakanlığa sunulur." hükmü yer almaktadır.

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği'nin 5. maddesi uyarınca, "Çevresel Etkileri Ön İnceleme ve Değerlendirmeye Tabi Projeler" için ÇED Yönetmeliği hükümlerinin uygulanması ve "ÇED Gereklidir" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı verme yetkisi 2022/13 sayılı Genelge ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerine devredilmiştir.

Yönetmeliğin 15. maddesi gereğince hazırlanması zorunlu olan Proje Tanıtım Dosyası'nın 16'ıncı maddesi gereğince proje sahibi tarafından Bakanlıkça yeterlik verilmiş olan kuruluşa; Ek-4'te yer alan formata göre hazırlanmış ve 30.05.2024 tarihinde e-ÇED sistemi üzerinden Konya Valiliğine (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) sunulmuştur. Proje Tanıtım Dosyası'nda; gerçekleştirilmesi planlanan projenin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkileri belirlenmekte, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemler, seçilen yer ile teknoloji alternatifleri belirlenerek değerlendirilmektedir.

Proje Tanıtım Dosyası'nın başvurusu ile birlikte proje ile ilgili bilgiler ve dosyanın tamamı <https://eced-duyuru.csb.gov.tr/eced-prod/duyurular.xhtml> internet adresinden halka açılmakta olup, bölge halkı dosyaya ulaşarak inceleyebilmektedir. Konya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne proje ve proje alanı ile ilgili yapılan başvurular 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılmış mevzuata göre değerlendirilmekte olup, dosyada başvuru hususu ile alakalı inceleme, analiz ve taahhütler verilmesi proje firmasından istenebilmektedir.

Konya İli'nin Akşehir İlçesi'ne bağlı Yazla Mahallesi'nde Yediyol Turizm A.Ş. tarafından yapılması planlanan Jeotermal Kaynak Arama Faaliyeti Projesi ile ilgili olarak çevrimiçi ÇED süreci yönetim sisteminden sunulan Proje Tanıtım Dosyası Konya Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) tarafından incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Jeotermal Kaynak Arama Faaliyeti Projesi hakkında Çevresel Etki

Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin 17. maddesi gereğince 16.01.2025 tarihinde "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı verilmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden çıkarılan mevzuatlar kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmakta olup, Çevre Kanunu'na aykırı faaliyet gösteren veya kirliliğe sebebiyet verdiği tespit edilen kurum, kuruluş ve işletmelere, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20. maddesine göre idari yaptırımlar uygulanmakta, ayrıca çevre ve insan sağlığı için tehlike oluşturan işletmelerin faaliyeti ise kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmaktadır. Ayrıca fiilin diğer kanunlara göre suç oluşturması halinde Türk Ceza Kanunu ile diğer kanunların uygulanması için adli makamlara suç duyurusunda bulunmaktadır.